

FENT CARRERANY

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

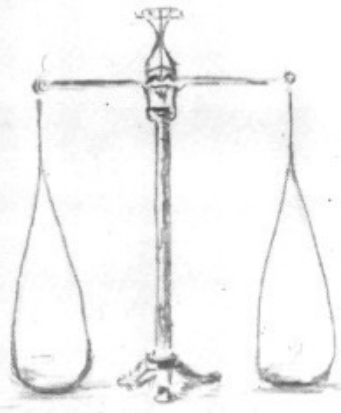
"FENT CARRERANY"

MARJA DE LA SALUT.

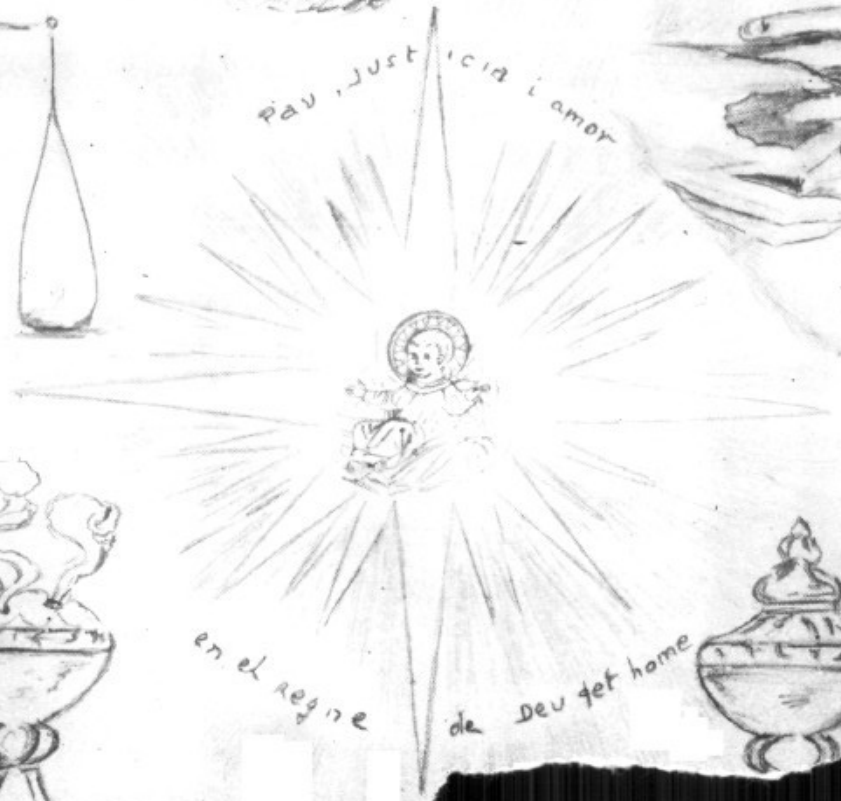
1987

GENER

Nº 6

PAU, JUSTÍCIA I AMOR

en el regne

de deu iet home

SUMARI

Editorial i Sumari, ...	2
Sant Antoni	3
24 Hores de Ràdio	4
Demografia, ...	6
La Reforma Educativa, ...	7
Poemes i Gloses	8
On és L'ermita?	8
Conte per al.lots	10
IV Premis periodístics "Associa- ció de la Premsa Forana	12
Dia 6 de Desembre	12
Pàgina Bíblica, ...	13
Llei de Normalizació, ...	14
La Columna de la llengua, ...	15
Bullit de Notícies, ...	16
Carrerany Esportiu, ...	18

EQUIP DE REDACCIÓ

- Magí Ferriol Bauzá
- Pere Fons Pascual
- Antoni Mas Negre
- Margalida Mas Vicens
- Jaume Mestre Llompart
- Joana Maria Queralt
- Maria Jerònia Quetglas

COL.LABORADORS

- Joan Gelabert Mas
- Maika Lozano Blasco
- Antoni Lluc Mas Negre
- Lluc Matas Ferriol
- Enric Pozo Mas
- Pere de ses Rotes

Portada: P

EDITORIAL

NOUS VENTS CORREN PER MARIA. MARIA ÉS UN POBLE QUE RESPIRA. MARIA ÉS UN POBLE NOU.

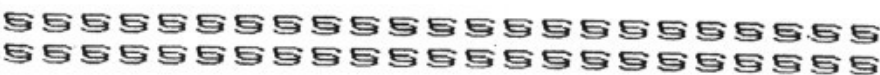
DE LA SEVA ANTIGUITAT NEIXEN NOVES ARRELS, NOUS CIMALS, UN NOU HORITZÓ D'ESPERANÇA. LA SEMBRA DELS AVIS, LA LLAVOR DELS AVANPASSATS SURT AMB NOUS BRINS.

TOT APUNTA CAP A UN NOU POBLE, UN POBLE AMB MÉS LLIBERTAT, AMB MÉS RESPECTE CAP ALS ALTRES, AMB MÉS UNIÓ. JA HO ÉS SABUDA LA DITA: " QUAN UN POBLE SAPIGA UNIR-SE ACABARAN LES SEVES DESGRACIES ".

NEIX L'ESPERANÇA DE QUÈ MARIA PREST PUGUI PARLAR LLIUREMENT, PUGUI PENSAR SENSE POR, PUGUI ACTUAR SENSE TRAVES, PUGUI DECIDIR EL SEU FUTUR SENSE QUE UNA MINORIA DICTATORIAL EL FACI CALLAR I L'OFENGUI.

RADIO MARIA, FENT CARRERANY, GRUPS DE JOVENTUTS, ETC., N'ÉS UNA PROVA.

MARIA S'AIXECA I VOL CAMINAR. POT ESSER QUE TAMBÉ S'AIXEQUIN TRAVADORS, PERÒ LES TRAVES SERAN IMPOTENTS PER DETENIR LA FORÇA PACÍFICA I LLIURE DELS QUI, PENSANT I TREBALLANT, VOLEN UNA MARIA INDEPENDENT I LLIURE.

atural FENT CARRERANY

lut

SANT ANTONI: FESTA d'HIVERN.

SANT ANTONI

El dia de Sant Antoni es faran les tradicionals beneïdes. La volta serà la següent: Ajuntament, plaça des Pou, Sa Quintana, plaça de Ses Dones, Font i Roig, plaça de Dalt i carrer de l'Església.

Es beneirà a la plaça de Dalt.

L'Ajuntament donarà premis com ho ha fet tradicionalment, davant la Casa de la Vila. La Comissió Econòmica de l'església obsequiarà a totes les carrosses, cavalls, ases, cans, canaris i tota classe d'animals rars, etc. L'obsequi serà amb espècie menjable o bevable.

Es faran unes beneïdes que ... ja veurem com seran.

Tots, i es capellà el primer, necessitam una bona esquitxotada d'aigua.

* * * * *

Sant Antoni ja camina
per Maria en campaneta
si teniu una peseta
posaula dins sa bacina.

Sant Antoni gloriós
guardau-mos se porcelleta,
no més tenc una peseta
per una misa dir-vos.

Sant Antoni de Viana
de Viana de gener
venturós l'home qui té
sa dona que no l'engana.

Sant Antoni ja es vengut
Déu sap si el tornarem veure,
daumos beure, daumos beure,
daumos beure de bon suc.

SANT ANTONI ABAT

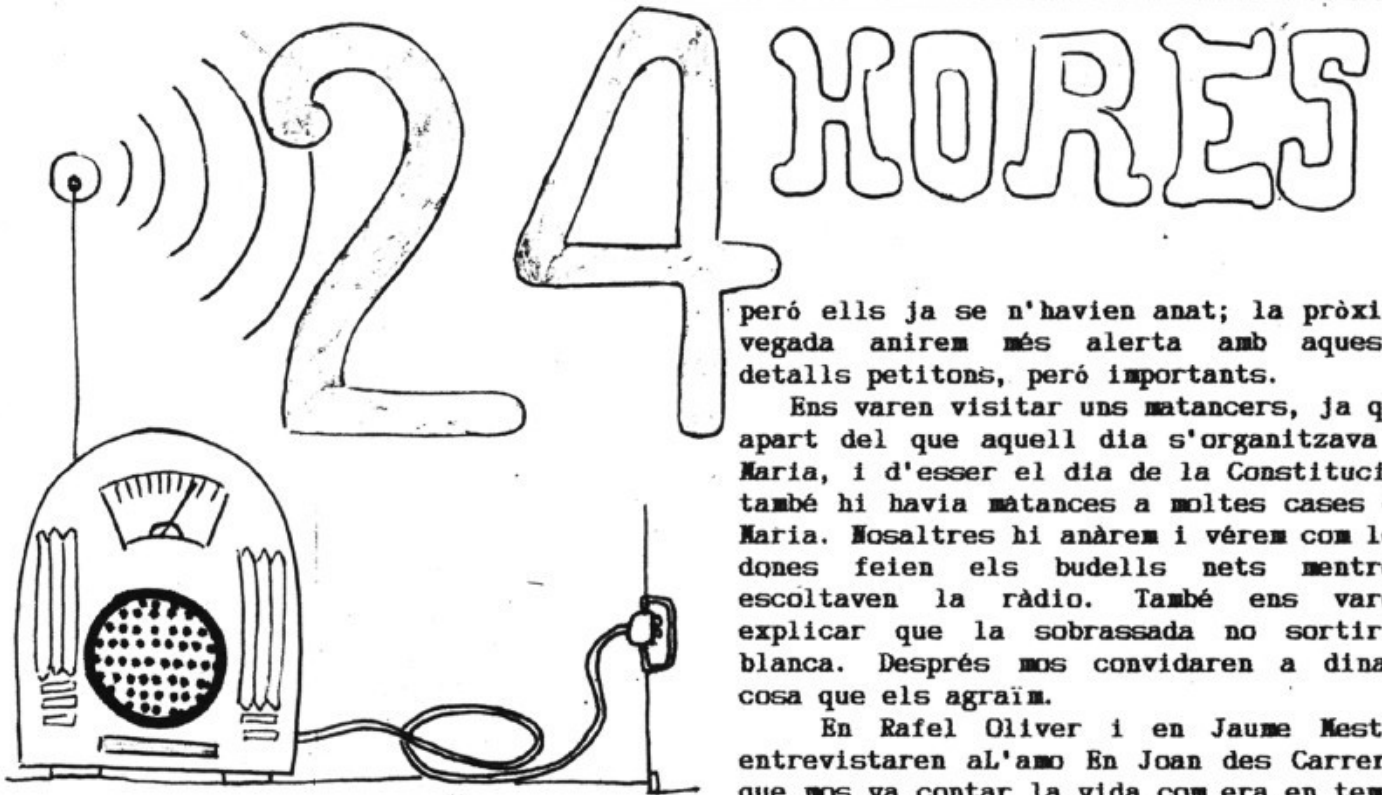
* * * * *

Sant Antoni n'es vengut
abossat amb un llenso!
mos ha duit unes sabates
per anar a jugar a futbol.

Dia desset Sant Antoni
i a vint Sant Sebastia,
qui bones obres ferà
no tendrà por del dimoni.

Sant Antoni es un sant vell
du sabates de gamuza,
no se pot mantenir ell
i vol mantenir sa cusa.

Sant Antoni es un bon sant
qui te un dobler l'hi dona
perqué mos guard s'animal
tant si es de pel com de ploma.

però ells ja se n'havien anat; la pròxima vegada anirem més alerta amb aquests detalls petits, però importants.

Ens varen visitar uns matancers, ja que apart del que aquell dia s'organitzava a Maria, i d'esser el dia de la Constitució, també hi havia matances a moltes cases de Maria. Nosaltres hi anàrem i vérem com les dones feien els budells nets mentre escoltaven la ràdio. També ens varen explicar que la sobrassada no sortiria blanca. Després nos convidaren a dinar, cosa que els agraim.

En Rafel Oliver i en Jaume Mestre entrevistaren al'amo En Joan des Carreró, que nos va contar la vida com era en temps de la Dictadura de Primo de Rivera, La Segona República, la Guerra Civil, la Dictadura de Franco i la Democràcia, fent una petita comparança, ja que ell ha viscut totes aquestes etapes de "la història.

Després entrevistaren a l'amo En Xesc de Son Cloquis sobre els seus èxits a països europeus i sobre el Festival Folklòric que s'ha de fer l'any que ve a Mallorca. Llavors ens va delectar cantant-nos una "mateixa" en directe.

L'amo Pep Anglada (Maonès) se va estendre una mica massa, perquè el temps nos era curt. Encara que quedaven moltes hores de ràdio la gent, quasi se pot dir, feia cua per fer els seus programes. L'amo En Pep nos contà com organitza la pròxima diada ciclista a Maria "II FESTA DEL PEDAL".

La data de dia 6 de desembre de 1986 serà a partir d'ara un símbol d'orgull dins la trajectòria de FENT CARRERANY. Aquest dia i coincidint amb l'aniversari de la Constitució, RADIO MARIA va emetre a partir de les 12 hores del migdia, 24 hores ininterrompudes de programació. En principi era tot un repte i com una cosa nova. A mida que anaren caiguent els minuts i darrera ells les hores, el somni era realitat i el repte una rialla.

Tots els que participaren activament a les 24 HORES DE RADIO MARIA, estan contents i al mateix temps orgullosos d'haver fet que, malgrat la seva inexperiència, molts de mariandos s'haguessin sentit acompanyats per una veu que a segons quins casos era familiar i a altres complia amb el fet de fer companyia uns moments el millor possible.

Tot tipus de divertiment i d'opinió va poder esser fet o expressat, ja que tot-hom va tenir les portes obertes de RADIO MARIA per poder-ho fer. De fet gent externa a FENT CARRERANY i a RADIO MARIA va venir a passar una estona en companyia dels oients.

La programació va esser més o menys així, amb moltes d'anècdotes:

Els nins de segon curs amb la seva professora ens varen acompanyar a primera hora, que cantaren cançons de Nadal. Pel nerviosisme no vàrem pensar a comprar-lis caramels i una mare d'un nin en va dur,

DE RÀDIO.

El President de la Cambra Agrària, Miquel Torelló, nos va dir el mal funcionament d'aquestes i la poca tasca que poden fer.

El President i "Mister" del F.C. MARIENSE, Esteva Mas, nos parlà dels problemes del Club, de la "POCA VERGONYA" que tenen alguns jugadors, dels pocs entrenos que fan i, per afegir al banyat, les lesions que han tingut.

Una cosa bella, encara que per sa ràdio no se pogués veure, va esser el programa PINZELADES D'AMOR; ja que en Biel va preparar un gran programa musical i a la vegada reflexiu; cosa res estranya si pensam que en aquell moment en Biel estava acompanyat per un ramellet de jovenetes totalment embadalides amb les seves paraules.

Porreres Ràdio, amb vuit components dels trenta que són, varen mantenir una llarga conversa en directe i també un programa que dugueren gravat del matrimoni entre L'Estàtua de la Llibertat (Mis Liberti) i En Cristòfol Colom (Tòfol Colom).

Ràdio La Vila de Vilafranca nos contaren les seves peripècies per poder aficar la seva ràdio en el seu poble, denúncies, corregudes, però a la fi guanyà la cordura, la sinceritat i la veritat, és a dir, guanyaren els bons de la pel·lícula. També varen parlar del nostre

Capellà Pere, al qual li tenen una gran estima.

L'anècdota més relevant va esser damunt les tres de la matinada. En aquesta hora nos vàrem quedar sense llum al nostre local, però els serveis tècnics de FENT CARRERANY, "amb grans carrenyeres", ho varen solucionar ràpidament, gràcies a la col.laboració de quatre allargadors que s'enxufaren al PUB S'ESTIU 82; a partir d'aquí tothom va poder seguir escoltant la ràdio, però en el local haguérem de posar els discs amb espelmes (que GESA no se va enterar que teniem).

Un programa fet per Pere Antoni Torelló i Guillem Mascaró, amb espelmes, ANARKOTUS TOTUS, va esser una novetat de la música actual molt poc coneguda pels "carrosses"; incluí una gravació en directe del grup KORTATUS, que es va fer a Manacor poques hores abans de sortir en antena.

El nostre cuiner EN Toni des Carreró i la cuinera Na Rafela, varen fer Xocolata per tots els qui en volgueren, malgrat que la primera oïlada se cremàs, les demés varen esser mel, sobretot mentjant-se'l amb les ensaimades que dugueren i que, per l'hora que era, pareixien fetes del moment.

La dematinada del diumenge, els grunyits d'un porc de matances nos varen entretenir i fer riure.

Després de les matances vàrem escoltar una gravació d'una entrevista al nostre Capellà En Pere, feta per un grup de joves.

La Reforma Educativa

Hem arribat a la pausa de les vacances nadalenques, i, en aquest moment, vull fer una petita anàlisi de la feina feta a l'escola fins ara, fent menció especial a l'aplicació de l'esperit de la reforma a la Segona Etapa.

En primer lloc convé considerar que l'educació necessita estar en contínua renovació. Ningú ha trobat un model d'educació que sigui totalment exitós i, que serveixi per a tothom ni per a totes les èpoques, al mateix temps que tots els models eduquen, amb més o manco eficàcia. Però sempre hem de cercar el millor, ens hem d'anar superant maldament que mai arribarem a la perfecció.

La reforma a la Segona Etapa d'E.G.B. sorgeix per a intentar eliminar la gran quantitat de fracàs escolar que es produeix amb el sistema actual. No és objectiu primordial aprendre moltes coses sinó saber-les aprendre, assimilar tècniques de treball, acostumar a l'alumne a l'utilització de la biblioteca, la premsa, la ràdio, televisió, etc. Per aconseguir-los, s'elimina el llibre de text únic, els exàmens purament memorístics, el sistema tradicional de qualificacions per notes i es fomenta l'ús de molts de

llibres, l'estudi de l'entorn, la consulta i recollida de dades de revistes i diaris, la selecció de programes de televisió que documentin els temes estudiats, etc. L'avaluació de la marxa dels al.lots és contínua, podent saber els pares en qualsevol moment quines coses ha après el fill i quines no. Es cerca la responsabilització de l'alumne i que ell mateix s'esforci si no ha aconseguit alguns dels objectius cercats. El procés acaba amb un informe trimestral per escrit on consta el nivell on ha arribat i les coses que necessita millorar.

Però deixem un poc la teoria i veiem que s'ha aconseguit fins ara. Els alumnes són molt actius. Han millorat, sobretot, els qui anaven malament els anys anteriors, estan més animats, veuen possibilitats, ... Als pares,

els hi hem demanat col.laboració i més contactes. N'hi ha hagut, però no basta. Gràcies a l'ajuda de tots hem pogut comprar el televisor i el video, per la qual cosa podrem treballar amb aquest material. Ens fa falta una fotocopiadora, però ja pensarem en la manera d'aconseguir-la. S'han enviat els primers informes, i ara haurem d'esperar si les valoracions que hi havia, estimulen als nins, ajudats pels pares, a seguir millorant.

Com veis, la cosa està enmig i pot ser polèmica. No ens asusta. Es necessita la discussió, la moguda, l'intercanvi d'idees, l'experimentació per acabar amb una raonada reflexió, utilitzant el que sigui positiu i eliminant les coses negatives.

Magi Ferriol Bauzá

POEMES i GLOSES

VERD VEIG "CYMRU"

D'un verd, d'un verd gloriós i emboirat,
veig les teves formes difuminades, i, amb goig,
comprov que ni els anys ni la mala fe
han pogut canviar el teu rostre jove.

I es que no basta força per a tombar-te
perqué la voluntat d'esser està amb tu mateix, i
a més, la guerra contra el temps, l'aguantes
amb l'estoïcisme del lleó que ferit
està prest a la dentellada.

Lluc Matas

* * * * *

NATANCES UN POC AMARGUES

Vaig anar a un sopar
i en molta de picardia
és saludo en varen dar:
i tu que el vares convidar
a n'es capellà de Maria?

Un m'hova dir ben clar
i a tu que t'han convidat?
li vaig dir que és més pecat
es pegar a un germà.

Quant verem que jo venia
me llevaren sa cadira
que l'amo en va reservar,
i mil gràcies vos vull dar
perqué qui aquell lloc ocupà
ben cert que no ho merexia.

A l'amo i a sa madona
les tenc per ben honrats,
però a un parell de convidats
les tenc per poca cosa.

Pere de Ses Rotes.

SSS
S

L'assaig general del concurs de Play-Back que va fer vetlar a alguns fins a les sis de la matinada, no va impedir que a les nou del matí del diumenge dia 10, dotzena i mitja de brusquers carreranyers ens reuníssim a la plaça des Pou per iniciar una jornada de festa i descoberta. Grans i petits- petits pujarem a la camioneta sense tenir la més petita idea del dia, atrafegat i sorprenent que ens esperava.

El temps, inicialment més que dubtós, es va resoldre a l'entrada de Sant Llorenç en una dolça i progressiva pluja; la conversa i la broma escurçaren el camí: ja érem dins Artà. Però, no sabem bé si per mor de la pluja que els havia encollit ò per quina extranya raó, el carrers artenenecs resultaren massa estrets per la nostre petita i antiquada camiona, per la qual cosa, travessar el poble i arribar a la carretera que puja a l'ermita es transformà en una absurda i divertida odissea, més aviat per nosaltres, còmodament asseguts, que pel xófer, a les hores parapetat darrera les seves ulleres negres.

Una petita avantguarda reconegué a peu el poble fins a trobar la sortida

ON ÉS L'ERMITA?

i enfilàrem carretera amunt.

El cel s'enfosquia al mateix temps que la ruta s'anava estrenyent de manera paulatina. Tornaren a caure petites gotes d'aigua i un pastor havia encès un foc a la vorera del camí, dins un gran tronc que el protegía a ell mateix.

L'ermita no apareixia per enlloc, les barreres de referència del capellà s'havien esfumat. "Senyores, aquí m'atur !!" digué el xófer, mig confús, mig aliviat, en destriar un petit enfony on podia fer voltar la camiona. "Si voleu seguir a peu, a dins Artà mos veurem". Així que sense perdre la moral, arreplegant plàstics, xubasquers i paraigües (que també n'hi havia...), davallàrem del cotxe i de d'allà i per amunt! I de cop aquella dolça pluja es transformà en un ruixatque ens deixà remulls en qüestió de segons. Més aviat que depressa devallàrem cap al cotxe. "Plou, plou!" cridava gojosa la més petita, cavalcant sobre les espatlles del seu pare; "Ei, ei !" feien els més grans a l'autocarista, tement que partís sense esperar-nos.

Un altre cop dins la camiona "què feim?". "De moment esperar en Tomeu que encara no ha arribat"

(trescador incurable, passant davant a tots). "I llavors, tornem cap a Artà."

Quan el xófer s'aturà, resolguérem d'anar fins a Sant Salvador per estirar un poc les cames, però, dissortats, l'aigua que devallava cada cop era més, així que ens dedicàrem a explorar un parell de portals artanencs, a fi de veure quin d'ells ens aixoplugaria millor.

Quan vàrem haver triat i demanat permís a la madona, traguérem la sobrassada i allà férem l'aperitiu. De tant en tant, quan amainava la pluja, els excursionistes ens féiem visites de portal a portal, fins que l'aigua ens permeté sortir francament al carrer i dirigir-nos a un cafè i acabar allà la dinada entre atxems i bromes sobre el caire de l'excursió.

Aiximateix, insistírem en pujar a Sant Salvador. Aquella polissona de pluja s'havia encapirrotat en fer-nos la guitza, però no conseguiria minar la nostra fèrrea voluntat de pioners carreranyers. Un, dos, tres, quatre, ... els escalons se succeïen de forma interminable. O fred, son i panxa plena ens ho feien sentir. Ja hi érem. Voltàrem la murada i entràrem dins

l'església. Allà s'hi estava bé; almanco no hi plovia.

Per davallar i com podeu suposar, tots els sants ens ajudaren. Alguns deien de tornar a casa. Altres de pegar un bot fins a Ses Païsses. Hi anàrem. El petit i bimilenari poblat cobrava un encant misteriós amb l'humitat del boscatge, però no pogué fugir de la sacsada estrepitosa del tub d'escap del motorista furtiu, ni del desagradable impacte visual que provoquen els fems no degradables de la vida moderna. És el Geni Grec versus L'Home Inconscient.

La passejada fou hermosa. Després de l'obligat cafetet pujàrem (altre cop!) a la camiona per reprendre el camí de retorn. El cansament ens podia. N'hi havia que dormien. Sant Llorenç, Manacor, Petra, ... passaren sense ésser vists. A Maria, En Toni ens va fer una xocolata de primera; tots quedàrem en atorgar-li el títol de Bon Cap d'Expedició i Millor Xocolater.

Aquell vespre n'hi hagué que ja entraren adormits a ca seva.

CONTE PER AL.LOTS i

NOTA: ELS PERSONATGES I LA SITUACIÓ D'AQUEST CONTE, SÓN FRUIT DE LA IMAGINACIÓ I TOTA SIMILITUD AMB LA REALITAT ÉS PURA CASUALITAT

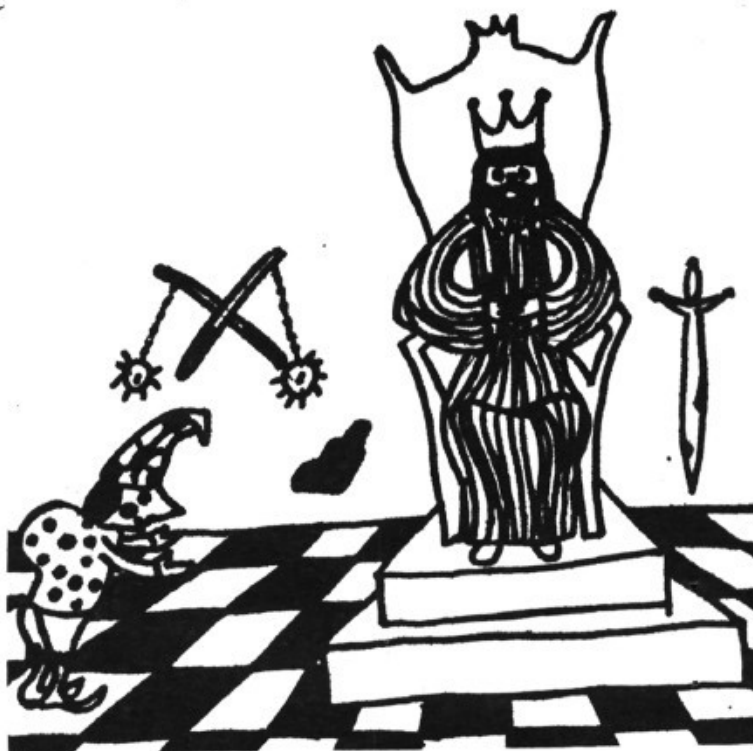
Això era i no era, bon viatge faci la cadenera. Una vegada a una illa de la mar Mediterrànea, ja fa molt de temps, hi havia un poble petit i vell, dividit en dues classes de persones. Unes, les que deien que tot el poble era una bassa d'oli a on l'esperit que el matenia viu era la unió i la bona voluntat. Aquests eren contestats per l'altra part de la divisió, els que deien el contrari i donaven solucions damunt el que discrepaven.

Segons els primers, els altres eren gent que sempre criticava i que just sabien posar malament el nom del poble a n'el reste de l'illa.

Realment la diferència era que uns estaven a n'el front d'un organ molt vell establert Déu sabia quan i que regia el destí del poble.

Després de la mort d'un general de trist record per uns, inclús n'hi havia que deien que consentirien donar un braç seu per la seva tornada o l'arribada d'un com ell, i que mandava a tota la nació de la qual formava part l'illa; els qui, fins a la seva mort, governaven el poble sentiren les campanes d'una cosa anomenada "democràcia" i anaren cap a la festa que s'anunciava.

El somni d'una nit d'estiu va passar, aquesta nova cosa no els agradava i prest tornaren a actuar com abans, i el que és

pitjor no varen adaptar la seva mentalitat al nou temps.

Quan veien que alguns contestaven les seves accions, no totes dolentes, o afirmacions les feia tenir pujades de sang emperò com que seien a la cadira del poder del poble el sofriment estava un poc compensat.

A nivell del país la cosa anava bé, s'havia fet una transició cap a la democràcia més o manco bé i a les dues darreres vegades que hi va haver eleccions de representants, una tendència contrari ideològicament a la del poble havia guanyat per la voluntat de moltes persones.

Els qui mandaven a l'illa eren afins al pensament dels que mandaven al petit poble. Aquells eren un poc més oberts i cults que aquests i això era un altre consol, encara que fossin uns mandats.

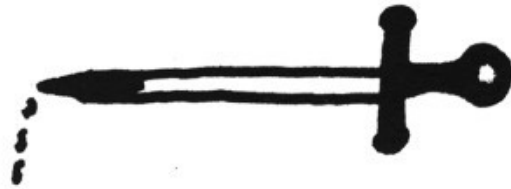

NO TAN AL·LOTS

La vida del poble era avorrida i monòtona degut a que els qui mandaven i seguint la doctrina idelògica que deien que els agradava fomentaven la ignorància oblidant la cultura, la delinqüència no organitzant activitats per la joventut ni llocs en condicions on poder-les desenrotllar i llavors passava el que passava, el fer parts i quarts, encara que a nivell nacional i illenc també ho fessin, coaccionaven la llibertat d'expressió i no sabien crear fonts de riquesa pública administrant els doblers del poble.

Així i tot els que mandaven probaven que el poble era una bassa d'oli i que la seva incapacitat quedava un no res tenint en compte que la voluntat que deien posar-hi en l'assumpte i les travetes que els hi feien de molts de llocs.

Un dia el que encapçalava l'òrgan que regia els destins del poble, cansat i pressionat pels

seus "companys" d'ideologia, va intentar coaccionar a un representant dels contraris degut a que contaven a un full d'històries diaris coses que no eran del seu gust.

Els termes de la seva amenaça eren de què si d'aquell moment en davant, les històries que se comptassin no eren del seu gust, l'escriptor o escriptors com si de bufons es tractàs passarien per les mans de la justícia o en darrer cas per les seves. Per descomptat que aquesta amenaça no va esser pública ja que hagués estat massa.

Darrera això els contraris decidiren fer-ne denúncia i mostrar en proves escrites tot allò que a partir d'aquells moments dirien i altres que havien omès a uns pergamins que cada mes moltes persones del poble i foravilans llegien, no descartant utilitzar el full regional.

El savi vell del poble quan ho va saber un vespre de fred vora una foganya enrevoltat per joves deixebles va dir: "Moltes vegades ens adonam de les coses quan ja és tard i ja no som amos de la nostra voluntat i el destí ja l'escrivem altres aprofitant-se de la nostra innocència".

Mentres ell xerrava, els deixebles movien el cap de dalt a baix i pensaven que altres, escoltant aquelles paraules, estrenyirien les dents i somiarrien en temps llunyans.

PÀGINA BÍBLICA.

ELS MAGS, L'ESTRELLA I L'HERODES

A RAMA, SE SENT UNA
VEU, UN PLOR I UN CLAM
INTERMINABLE. ES RAQUEL
QUE PLORA ELS SEUS FILLS,
I NO EN VOL SER
CONSOLADA, PERQUÈ JA NO
HI SÓN.

(Jer. 31,14 i Mt. 2,18).

El naixement de Jesús
és com si hagués nascut
una novetat, una veritat,
una nova manera de
pensar. Les novetats
solen fer por a les
persones instalades, a la
gent que creu que ha
aconseguit el benestar,
que té més que suficient
per passar la vida.

El MAGS D'Orient
representen a la gent que
cerca, que camina, que,
guiada per una estrella,
per una idea, són
pelegrins, que no es
deixen fermar per
l'ambició, el poder o
l'orgull.

L'HERODES és el tipus
fermat, venut al poderós,
el qui fa el joc a la
veritat, el qui enganya a
l'innocent, i si és
necessari, l'elimina, el
fa desaparèixer.

El dolor dels qui
ploreu els fills morts
abans d'hora és intermi-
nable. Les guerres, les
malalties, els accidents
taquen de sang innocent
a la mare Terra i a
tantes mares que han
col.laborat per donar-li
fills. Aquesta mare no en
vol ésser consolada
perquè ja no hi són. Com

les ovelles que belan el
seu fill mentres es
conduït a l'escorxador.
Les mares cerquen els
fills que ja són baix
terra.

La mare humanitat, com
a resum de totes les
mares del món, cerquen
incansablement els fills
que la mare terra ja té
dins el seu si.

Tots en sabem d'histò-
ries tristes i terribles.
La terra està pintada de
fosses comuns a on, com
fems, hi han reculat
camions de cadàvers,
morts per les brutalitats
de dictadures, imperia-
lismes i caciquismes; o
senzillament per enveja,
ràbia o pel simple gust
cíníc de veure patir.

El nostre poble també
en té de nafres i
ferides, que no les podem
oblidar si les volem
curar.

L'ESTRELLA i el
Quixotisme dels Mags
D'Orient ens pot fer
pensar.

Pere Fons Pascual

DE NORMALITZACIÓ

especialment des de la perspectiva de les Illes Balears, en tots els mitjans de comunicació social.

Article 28.-

1.- El català, ha de ser la llengua usual en emissores de ràdio i de televisió i en altres mitjans de comunicació social de titularitat de l'Administració Autònoma o sotmesos a la seva gestió.

2.- El Govern de la Comunitat Autònoma ha d'impulsar la normalització de la llengua catalana a les emissores de ràdio i canals de televisió estatals o privats, a fi de promoure l'ús del català com a llengua pròpia de les Illes Balears.

Article 29.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma garanteix el dret dels ciutadans a ser informats pels mitjans de comunicació social tant en llengua castellana com en llengua catalana.

2.- Els ciutadans tenen dret a utilitzar el català, oralment o per escrit, en condicions d'igualtat amb el castellà, en tots els mitjans de comunicació social de les Illes Balears.

Article 30.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma ha de dur una política de col·laboració, en matèria de ràdio i televisió, amb altres Comunitats Autònomes que tinguin el català com a llengua pròpia.

2.- En qualsevol cas, el Govern de la Comunitat Autònoma farà les gestions necessàries per a facilitar als ciutadans de les Illes Balears la recepció de les emissions de televisió en llengua catalana dependents d'altres comunitats autònomes.

3.- Així mateix promourà la normalització lingüística en els centres emissors de RTVE a Balears, a fi d'assegurar una presència adequada del català com a llengua pròpia de les Illes Balears.

Article 31.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma potenciarà la producció i exhibició de pel·lícules realitzades, doblades o subtítulades en català, d'altres mitjans audiovisuals i d'edicions fonogràfiques en llengua catalana.

2.- Igualment, ha d'estimular i fomentar amb mesures adequades les representacions teatrals, espectacles i d'altres manifestacions culturals en català.

3.- Així mateix, ha de contribuir al foment del llibre i d'altres publicacions en llengua catalana amb mesures que en potenciïn la producció editorial i la difusió.

4.- A tals efectes el Govern promourà una política de col·laboració amb les institucions d'altres Comunitats Autònomes, especialment les de llengua catalana.

Article 32.-

1.- Els poders públics de la Comunitat Autònoma donaran suport econòmic als mitjans de comunicació que emprin la llengua catalana de forma habitual.

2.- Les mesures de suport econòmic i material que adopti el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per fomentar els mitjans de comunicació que emprin la llengua pròpia de les Illes Balears s'han d'aplicar amb criteris objectius i sense discriminacions, dins de les previsions pressupostàries.

TITOL IV.- DE LA FUNCIO NORMALITZADORA
DELS PODERS PUBLICS

Article 33.-

1.- Els poders públics de la Comunitat Autònoma adoptaran les mesures pertinents i proveiran dels mitjans necessaris per al coneixement i ús de la llengua catalana en tots els àmbits i activitats de la vida social.

Article 34.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma assegurarà l'ús de la llengua catalana en totes les funcions i activitats de caire administratiu que realitzin les Institucions i Organismes que en depenen.

2.- Igualment, han de procedir els Consells Insulars i les corporacions locals, d'acord amb les disposicions de la present Llei.

3.- Les bases de convocatòria per a la provisió de places en l'Administració de la Comunitat Autònoma i en les Corporacions Locals inclouran una referència expressa al coneixement de la llengua catalana.

Article 35.-

1.- El Govern Balear garantirà l'ensenyament de la llengua catalana als funcionaris i d'altres empleats públics al servei de l'Administració Autònoma. La mateixa obligació correspondrà als Consells Insulars i a les Corporacions Locals dins el seu àmbit competencial.

2.- Igualment s'ha de propiciar l'ensenyament de la llengua catalana per als funcionaris dependents de l'Administració Central en els termes convinguts amb aquesta.

Article 36.-

El Govern de la Comunitat Autònoma ha de promoure l'ensenyament de la llengua catalana per a adults.

Article 37.-

1.- Els poders públics de la Comunitat Autònoma han de fomentar l'ús de la llengua catalana a la publicitat.

2.- Així mateix, s'ha d'impulsar l'ús ambiental del català i, de manera especial, la retolació en llengua catalana en tots tipus d'entitats socials i culturals, mercantils i recreatives.

Article 38.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma i les Corporacions

LINGÜÍSTICA

ment un servei que tenguí per objecte les funcions assenyalades, sense perjudici de les atribucions reconegudes en la Disposició Addicional Segona de l'Estatut d'Autonomia a la Universitat de les Illes Balears.

Article 40.-

1.- El Govern de la Comunitat Autònoma ha d'establir un pla, amb l'assessorament de la Universitat, per tal que la població prengui consciència de la importància i utilitat de la normalització de la llengua catalana i de la conservació, foment i transmissió de la cultura pròpia de les Illes Balears.

2.- Igualment, s'ha de realitzar una enquesta sobre la situació actual de la llengua catalana a les Illes Balears, en relació al coneixement i a l'ús per part dels ciutadans d'aquesta llengua, i, s'ha de promoure l'elaboració d'un mapa sociolingüístic de les Illes Balears.

3.- L'enquesta i el mapa, han de ser revisats periòdicament, a fi d'adequar a la realitat l'acció reguladora i executiva de la política

lingüística, i, al mateix temps, a fi de valorar la incidència de la planificació en el progressiu coneixement de la llengua catalana.

Locals poden exceptuar o bonificar, pel que fa a obligacions fiscals, aquells actes i manifestacions relacionats amb el foment, divulgació i extensió de la llengua i cultura catalanes, pròpies de les Illes Balears.

2.- El Govern, d'acord amb les Corporacions Locals interessades, ha de crear centres especialment dedicats, en tot o en part, a fomentar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua catalana i de la cultura de les Illes Balears. Així mateix podrà subvencionar fundacions i quantes altres entitats tinguin tal finalitat.

Article 39.-

El Govern de la Comunitat Autònoma assumirà la planificació, organització, coordinació i supervisió del procés de normalització de la llengua catalana i ha d'informar anulament el Parlament sobre la seva evolució. Amb tal fi ha de crear i posar en funciona-

LA COLUMNA DE LA LLENGUA.

LLENGUA I DIALECTE 1

Si a l'article passat havíem parlat del nom de la nostra llengua i havíem convingut d'anomenar-la catalana (nom amb el qual és coneguda per tots els estudiosos de la llengua), avui intentarem aclarir una mica la diferència entre llengua parlada i llengua escrita.

Tots, absolutament tots, haurem sentit alguna vegada, parlar un solleric o un sineuer. Haurem notat que no parlen igual que els mariers. Un solleric dirà "carru", en comptes de "carro", tal com deim a Maria i un sineuer dirà que té "mal de quep",

mentre que a Maria solem tenir "mal de cap". Però a ningú, supòs, no se li ocellerà dir que a Maria xerram una llengua diferent dels sollerics o sineuers.

La veritat és que totes les llengües (poc o molt parlades), presenten unes variacions d'ordre oral, que a l'hora d'escriure necessiten d'una codificació, d'unes normes que ens diguin el que és correcte o el que no ho és. Així, el solleric sabrà que ha d'escriure "carro" amb o final per molt que ell ho digui amb u, i el sineuer també podrà saber que a l'hora d'escriure la forma correcte és "cap", encara que ell no ho

pronuncii així.

Pensem per un moment el que significaria que cadascú escrivís tal com li semblés, o tal com parla, sense sotmetre's a cap norma. Això, sens dubte, serà un veritable galimatias, un embolic per a tots. Tota llengua de cultura (i el català n'és una d'elles), necessita d'una normativa per tal que a l'hora d'escriure, sigui quina sigui la procedència geogràfica de l'escriptor (tant si és marier, solleric o sineuer), tothom el pugui llegir i entendre sense dificultats.

Joan Gelabert Mas

BULLIT *de notícies* BULLIT *de notícies*

PREMSA FORANA

El passat dia 20 de desembre va tenir lloc a Sineu un sopar entre els representants de les distintes publicacions de la Part Forana i el candidat pel P.S.O.E. al Parlament Balear En Francisco Triay. Es va parlar dels problemes de la premsa a la part forana i es va vislumbra que en la propera legislatura es presentaria al Parlament una llei per a subvencionar les publicacions integrades dins la Premsa Forana. En tot moment es va reconèixer la importància i el pes que té dins un poble una revista, ja que sol arribar a totes les cases. De cara a les properes eleccions la premsa forana serà vital.

HA NASCUT UN PI

Les pluges caigudes aquests darrers mesos ha provocat que, a més de la floridura de les plaques del carrer de l'Església, un ufanós pi hagi crescut enmig del portal de l'església. Els de la Comissió Econòmica han aprofitat l'avinentesa i l'han il·luminat a fi de tenir unes Festes de Nadal més gojoses. Gràcies, l'amo En Gabriel Ribas.

L'AJUNTAMENT, IL·LUMINAT !

Molt grata ha estat la sorpresa de veure davant la casa de la Vila una estrella il·luminada i unes bombilles de colors entre els arbres de la plaça. Són petits detalls que fan que les festes de Nadal siguin encara més alegres. Moltes gràcies als responsables.

PLUVIOMETRIA

La pluja s'és calmat un poc aquest mes de desembre per donar pas al fred i a la neu. Però així i tot han caigut sobre el nostre poble 36 litres per metre quadrat. Plogueren els dies 9 (6 l.), 11(5 l.), 14(2 l.) i el 22(23 l.). Aquest darrer dia fou el que nevà a la muntanya. El dia més calorós fou el dia 19 amb una màxima de 16º i els més freds els dies 22 i 23, amb una mínima de 4º.

TEATRE

El nou grup de teatre "Maria de la Salut" ens alegrarà amb la cavalcada, repartició de joguines i amb la tradicional comèdia "El rei Herodes".

Programa:

Dia 5: 7'30.- Arribada dels reis.

Dia 6: Matí.- joguines a domicili.

Capvespre.- A les sis, representació de "El rei Herodes" dins el temple.

és mol d'alabar que la joventut de Maria s'agrupi per fer coses en comú.

Enhorabona i que no sigui aquesta la darrera, sinó la primera d'un camí que s'obri per avançar.

GINNÀSIA RÍTMICA

Des de principi de mes, una monitora de gimnàsia rítmica es desplaça al nostre poble per a impartir classes a les nostres nines. És una de les activitats que du a terme el Govern Balear.

BULLIT *de notícies* BULLIT *de notícies*

ADQUISICIÓ DEL VIDEO

El passat 29 de Novembre es rifà el video a l'escola que guanyà en Tomeu Bergas. Amb els diners obtinguts s'ha pogut comprar un televisor i un video. S'agraeix la col.laboració de tots els qui hi han participat.

CONFERÈNCIA SEXUAL

El nostre metge, D. Jesús, donà una conferència a un grup de prematrimonials, a on si afegiren altra gent interessada pel tema. Pensam que fou molt profitosa.

CONFERÈNCIA JOVENTUT

En Tomeu Barceló, Delegat de les Joventuts de les Illes, donà una conferència sobre "problemàtica juvenil". L'assistència no va esser nombrosa, però sí de qualitat.

FESTA DE NADAL A L'ESCOLA

El passat 19 de Desembre, al saló d'actes de l'escola de dalt s'hi ajuntaren tots els alumnes de Maria i molts de pares, molta gent no hi cabé, per despedir el trimestre amb una festa nadelenca. Hi hagué representacions, cançons de Nadal i altres herbes. La cosa acabà amb una xocolatada per a tots, preparada per un grapat d'animades mares. Arribaren quinze mil pessetes de l'Ajuntament de les vint-i-cinc mil promeses.

PISTA DE BASQUET

és ver que el que havia de ser una pista de Bàsquet a la plaça del Mercat serà una PISCINA?

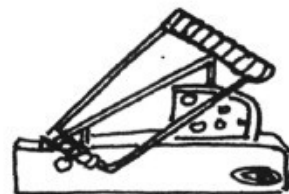
Això és el que pareix en aquests moments després de veure l'aigua embassada. Esperem que arribi a l'estiu.

VA DE FAROLES

La farola de la pista de tenis, rompuda des de fa més d'un any, ja té una companyera, dins el camp de futbol. Efectivament, un foc del camp ha decidit fondre's en solidaritat amb el pal de fusta de la pista. Esperem que la solidarització no s'estengui.

AI MIQUEL !

Segons tenim entès abans del ple que va aprovar els pressuposts de l'Ajuntament, un representant del P.S.O.E-Independents, va cridar per telèfon a n'en Miquel Torelló per dir-li que ells no hi pensaven anar-hi. Aquest li va contestar que ell feria el mateix que el grup P.S.O.E.-Independents. Arribat el dia del ple en Miquel "com el primero" hi va assistir i juntament amb la firma del regidor d'A.P., que just assisteix quant l'han de mester, els pressuposts es varen aprovar. Ho dus clar per a les pròximes, Miquel !

CARRERANY ESPORTIU

+++++
 +++SEGONA REGIONAL+++
 +++++

30 Novembre 86 12ª Jornada
 STA. EUGENIA 5 + MARIENSE C.F. 1
 7 Desembre 86 13ª Jornada
 CONSELL 2 + MARIENSE C.F. 0
 14 Desembre 86 14ª Jornada
 MARIENSE C.F. 1 + A. SON GOTLEU 2
 21 Desembre 86 15ª Jornada
 POBLENSE 1 + MARIENSE C.F. 2

+++++
 +ESPORT D'EMPRESA "GRUP C POBLES"+
 +++++

29 Novembre 86 11ª Jornada
 DESCANS
 6 Desembre 86 12ª Jornada
 NUMANCIA C.F. 1 + BAR LOVENTO 5
 13 Desembre 86 13ª Jornada
 ELÉCTRICA MAJO 6 + NUMANCIA C.F.3
 20 Desembre 86 14ª Jornada
 BODEGA IBÁÑEZ 4 + NUMANCIA C.F.3

+++++
 +++JUVENILS TERCERA REGIONAL "C"+++
 +++++

30 Novembre 86 11ª Jornada
 CAMPANET 3 + MARIENSE C.F.3
 7 Desembre 86 12ª Jornada
 MARIENSE C.F. 0 + ALQUERIA 2
 14 Desembre 86 13ª Jornada
 S'HORTA 6 + MARIENSE C.F.1
 21 Desembre 86 14ª Jornada
 MARIENSE C.F. 1 + SES SALINES 1

#####

+++++
 ++++PICHICHI+++++
 ++++NUMANCIA C.F.+++
 +++++
 JAUME MESTRE.....8
 PERE FONT.....4
 JAUME BERGAS.....2
 GUILLEM CASTELLÓ...1
 JAUME BERGAS FONT..1
 JAUME TUGORES.....1
 MATEU CIFRE.....1
 RAFEL OLIVER.....1
 JOAN LLABRES.....1

+++++
 ++++PICHICHI+++++
 ++MARIENSE REGIONAL++
 +++++
 MIQUEL PASTOR.....5
 DAMIA BERGAS.....4
 JAUME MORRO.....3
 ESTEVA FERRIOL.....1
 RAMON PORCEL.....1
 PERE MAS BUWOLA....1
 BERNAT MASCARÓ.....1
 PERE MORRO.....1

RESULTS

+++++
 ++++SEGONA REGIONAL+++++
 +++++MARIENSE C.F.+++++
 +++++

PJ	PG	PE	PP	GF	GC	PT
==	==	==	==	==	==	==
14	3	3	8	17	36	9 -3

+++++
 ++ASSOCIACIÓ INDEPENDENT D'ESPORT+++
 ++D'EMPRESA " GRUP (C) POBLES "+++++
 ++NUMANCIA C.F.+++++
 +++++

PJ	PG	PE	PP	GF	GC	PT
==	==	==	==	==	==	==
12	1	2	9	20	42	4 -8

+++++
 +++JUVENILS TERCERA REGIONAL "C"+++
 +++ MARIENSE C.F. +++
 +++++

PJ	PG	PE	PP	GF	GC	PT
==	==	==	==	==	==	==
11	0	3	8	10	37	3 -7

CLASSIFICACIONS

+++++
 ++++PICHICHI+++++
 ++MARIENSE JUVENIL+++
 +++++
 GUILLEM CARBONELL...3
 RAFEL MULET.....2
 LLUC FERRIOL.....2
 PEP BERGAS.....1
 JUAN GUAL.....1
 PERE ROCA.....1

CARRERANY ESPORTIU

#####

TROFEUS PICHICHIS FENT CARRERANY >

+++++

JAUME MESTRE.....(NUMANCIA).....8

MIQUEL PASTOR.....(MARIENSE R.).....5

GUILLEM CARBONELL.(MARIENSE J.).....3

CAÇADORS

Estan a uns temps difícils, temps en que la imatge del caçador s'ha deteriorat, temps allà on s'associa el caçar amb la destrucció i el deport de la caça és mal vist per la nostra societat civilitzada,

Del caçador primitiu, hem passat al caçador civilitzat i la funció específicament depredadora del primer, ha derivat a una funció esportiva del segon.

La depredació constitueix un sistema d'aprofitament proteínic natural en tot ecosistema. Depredar no és destruir, sinó aprofitar de forma racional les reserves de la natura,

El caçador civilitzat actua com un depredador racional que no cerca en la caça un aprofitament proteínic, sinó que intenta satisfer unes necessitats de reencontre, de fusió amb la natura, de l'oci i esplaiament

que li permeti alliberar-se de l'estres agobiant de la vida civilitzada,

Necessitats que als nostres temps poden esser més importants que les purament proteíniques,

Hem de treballar per la caça, educar-nos per la caça, demostrar a la societat que caçant aprofitam racionalment els recursos de la natura,

I per educar la societat, per educar-nos a nosaltres mateixos, hem de començar per divulgar i popularitzar la caça, intentant que el poble, la societat la compreguin,

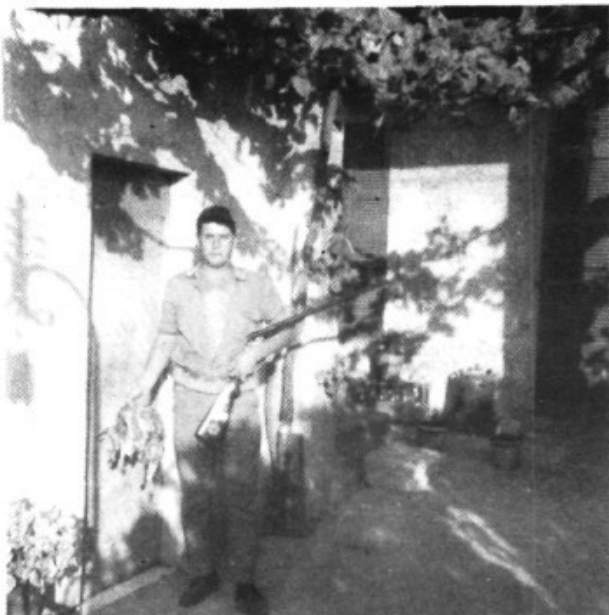
Un bon camí per popularitzar la caça es organitzar actes cinegètics-culturals on hi participin, caçadors, aficionats, pagesos, ecologistes, escolars, amb un punt comú; El respecte i l'amor a la natura,

Pot esser aquest un començament de un que tenia que haver començat fa molts de temps.

Antoni Lluç Mas Negre

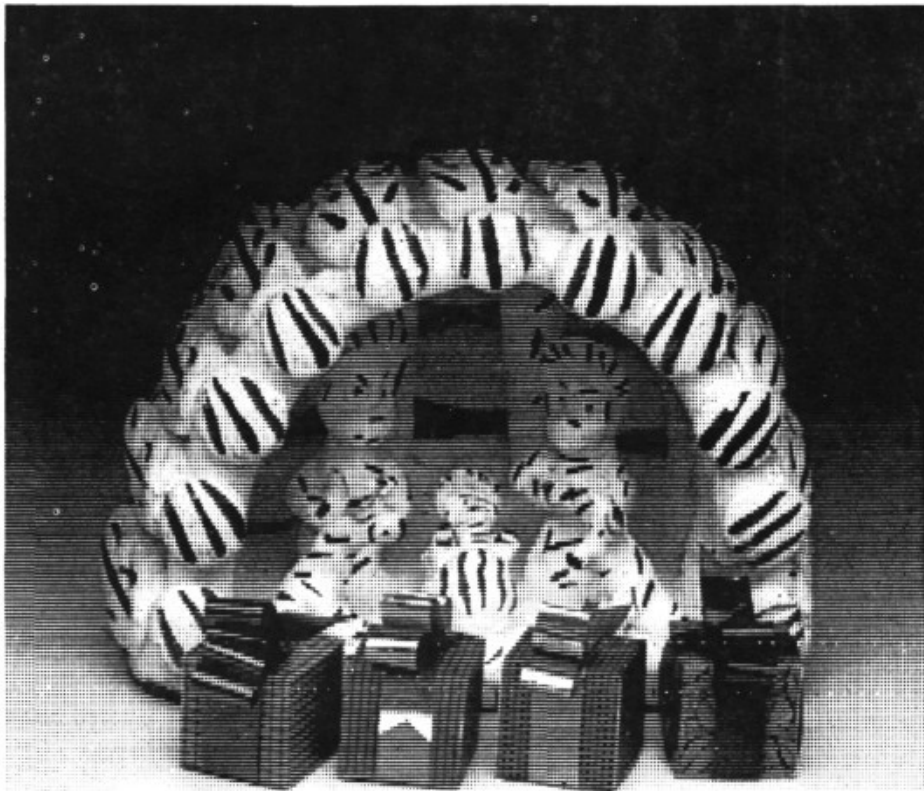
SOCIETAT CAÇADORS

"SA GUATLERA"

BON NADAL

Vos desitjam a tots
des de cada àrea de la nostra activitat

ÀREA ACCIÓ SOCIAL

- ◇ Personal.
- ◇ Acció social.
- ◇ Hospital General.
- ◇ Hospital Psiquiàtric.
- ◇ Llar de la Joventut.
- ◇ Llar de la Infància.
- ◇ Llar dels Ancians.

ÀREA CULTURA

- ◇ Cultura i Educació.
- ◇ Xarxa biblioteques.
- ◇ Esports.
- ◇ Escoles esportives.

ÀREA ECONOMIA

- ◇ Foment de l'indústria, comerç i turisme.
- ◇ Agricultura.
- ◇ Hisenda.

ÀREA COOPERACIÓ

- ◇ Ordenació del territori i urbanisme.
- ◇ Pla d'obres i serveis.
- ◇ Xarxa viària.
- ◇ Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament (SERPREISAL).

CONSELL INSULAR DE MALLORCA